

2. Кияк Т. Р., Озуй О. Д., Науменко А. М. *Теорія та практика перекладу німецької мови: підруч. Для студентів вищ. Навч. Закл. Вінниця: Нова кн., 2006. 592 с.*

3. Лисецька, Н., Карпевич, А. *Лінгвостилістичні особливості перекладу художнього тексту німецькою мовою (на матеріалі творчості Сергія Жадана). Актуальні питання іноземної філології. 2024. (20). С. 24–30. DOI <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2024-20-4>*

4. Lysetska Nataliia. *The Reception of Lesia Ukrainka's Works in German: the Significance of the Concept of «Struggle»*. Kyiv-Mohyla Humanities Journal 8. Kyiv: National University of Kyiv-Mohyla Academy. 2021. Pp. 85–101. DOI <https://doi.org/10.18523/kmhj249189.2021-8.85-101>

БАГАТОЗНАЧНІСТЬ І ПЕРЕКЛАД: ПРОБЛЕМИ ТЕРМІНОЛОГІЇ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Євгенія Макарьська

*старший викладач кафедри ділової англійської мови та перекладу
Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна
м. Харків, Україна*

Слова – це найяскравіший елемент мови. Вони пов'язані з усіма сферами людського життя: суспільством, політикою, спортом, технологіями, наукою та мистецтвом. Саме в цих сферах вони формувалися, щоб забезпечити необхідний зв'язок у процесі людської діяльності. Розуміння походження слів є важливим джерелом технічного розвитку термінології. Більшість англійських слів є багатозначними і мають різні інтерпретації; у залежності від контексту вони можуть означати різні речі, особливо коли йдеться про технічні терміни.

Переклад – це передача змісту, емоцій та підтексту, не втрачаючи тонкощів, мовних особливостей і краси мови. Переклад – це одночасно комунікація і мистецтво. Перекладачі зазвичай стикаються з шістьма основними проблемними сферами у своїй діяльності – незалежно від того, чи йдеться про технічний переклад, чи про локалізацію текстів. Це:

1. Лексико-семантичні проблеми, які можна вирішити за допомогою словників, глосаріїв, термінологічних баз даних та консультацій з експертами. До цього відносяться також семантична

суміжність (процес узгодження термінів через спільні семантичні ознаки) та використання лексичних мереж.

2. Граматичні проблеми, зокрема передача категорій часу, виду (аспекту), а також особливості вживання займенників.

3. Синтаксичні проблеми, пов'язані з синтаксичними паралелями, пасивними конструкціями, фокусом (тобто точкою зору, з якої подається текст), риторичними фігурами (наприклад, інверсією природного порядку слів або анафорою – повторенням елементів на початку речення).

4. Риторичні проблеми, що стосуються відтворення стилістичних фігур (порівняння, метафора, метонімія, синекдоха, оксюморон, парадокс тощо) та стилістики мовлення (дикції).

5. Прагматичні проблеми, що виникають унаслідок відмінностей у формальному та неформальному мовленні (наприклад, у вживанні форми «ви»), а також при передачі ідіом, іронії, гумору чи сарказму.

6. Культурні проблеми, які пов'язані з перекладом назв страв, свят, традицій та інших культурних реалій. У таких випадках важливо застосовувати мовну локалізацію, адаптуючи текст до культури цільової аудиторії [3, с.18].

Переклад з української на англійську має свої особливості, пов'язані з істотною відмінністю цих мов. Для правильного розуміння тексту іноземною мовою необхідно не лише розглядати складні випадки окремо, а й здобувати системні знання. Багатозначність слів, яка розглядається діяхронічно, демонструє, як із часом змінюється семантична структура слова: нові значення додаються до вже існуючих, а відносини між значеннями також зазнають змін [5, с.181].

Оскільки семантична структура ніколи не є сталою, співвідношення між діяхронічною та синхронною оцінкою значень одного і того ж слова може змінюватися в різні історичні періоди. Тому при перекладі технічних текстів слід враховувати всю різноманітність термінології.

Безперечно, фахівці з певної галузі, які володіють іноземною мовою, можуть ефективніше перекладати спеціалізовані тексти, оскільки вони глибше розуміють предмет. Водночас знання полісемантичних термінів і принципів перекладу допомагає навіть нефхівцям упоратися із завданням точного та коректного перекладу.

Список використаних джерел:

1. Baker M. *In Other Words: A Coursebook on Translation* / M. Baker. – 2nd ed. – London : Routledge, 2011. – 350 p.
2. Кияк Т. Р. *Термінознавство : навч. Посіб.* / Т. Р. Кияк, С. Д. Швець, В. М. Юрченко. – К. : Академія, 2006. – 304 с.
3. Корунець І. В. *Теорія і практика перекладу (аспектний переклад) : підручник.* – Вінниця : Нова Книга, 2003. – 448 с.
4. Newmark P. *A Textbook of Translation* / P. Newmark. – New York : Prentice Hall, 1988. – 292 p.
5. Селіванова О. О. *Проблема диференціації перекладацьких трансформацій: монографія.* – Київ : Нова філологія, 2012. – 244 с.

TRANSLATION STRATEGIES FOR IT TERMINOLOGY

Христина Мелько

*кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри теорії і практики перекладу з англійської мови,
Київський національний лінгвістичний університет
м. Київ, Україна*

The translation of IT terminology is a critical factor in achieving accurate and unambiguous information transfer in intercultural and international communication. Because of the dynamic nature of the IT field, where new terms appear with considerable frequency, translators are faced with the need to constantly update their knowledge and adapt to new vocabulary. Incorrect or inaccurate interpretation of terms can lead to serious misconceptions at the design, implementation, or operation stages of technological solutions, which in turn affects the efficiency of digital systems [1].

In this case, the study of translation strategies aimed at adequate reproduction of IT terminology is of particular relevance. They maintain semantic accuracy while taking into account the functional purpose of the terms and the needs of the target audience.

The information technology sector is a leading contributor to the global economy and social life, covering a wide range of areas, from software and hardware development to network structures and digital services. IT technologies are penetrating all spheres of human activity, ensuring progress in science, education, healthcare, the financial system,